

เอกสารวิชาการ

เรื่องที่ 1

ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีก
ภายใต้โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี 2561
ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1

โดย

อำมينا แสงจันทร์

ผกามาต รุ่งเรือง

ทะเบียนเอกสารวิชาการลำดับที่ 63(2)-0216(1)-180

สถานที่ดำเนินการ สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 กรมปศุสัตว์

ระยะเวลาดำเนินการ เมษายน – ธันวาคม พ.ศ.2562

การเผยแพร่: เว็บไซต์สำนักงานปศุสัตว์เขต 1

<http://region1.dld.go.th>

รายงานผลงานวิชาการ : ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีก ภายใต้โครงการส่งเสริม
เกษตรทฤษฎีใหม่ ปี 2561 ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1

ผู้เขียน : อามีน่า แสงจันทร์

ผกามาส รุ่งเรือง

ปีที่ทำการศึกษา : 2562

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ เกษตรทฤษฎีใหม่ พื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกภายใต้โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี 2561 ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มประชากรตัวอย่าง 361 ราย วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พร้อมกำหนดค่าคะแนนเฉลี่ยเพื่อการแปลผลระดับความพึงพอใจของเกษตรกรในด้านต่าง ๆ

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 51.80 มีอายุระหว่าง 25-59 ปี คิดเป็นร้อยละ 72.58 มีอาชีพทำนาเป็นอาชีพหลักของครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 67.59 อาชีพทำสวน เลี้ยงปศุสัตว์และทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.57, 11.63 และ 7.20 ตามลำดับ พื้นที่ส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมโครงการฯ เป็นพื้นที่ของตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 81.72

การดำเนินงานโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ปีก เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์การเลี้ยงสัตว์ปีกมาก่อน ร้อยละ 72.57 เกษตรกรได้รับความรู้จากการอบรมหลักสูตรส่วนกลางด้านการเลี้ยงไก่ไข่ คิดเป็นร้อยละ 86.15 โดยเกษตรกรได้นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.86) หลังจากที่ได้เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ปีกส่วนใหญ่เลี้ยงเอง (ร้อยละ 88.09) รูปแบบการเลี้ยงจะเลี้ยงแบบขังคอกและปล่อยลานร้อยละ 50.31 การจัดการอาหารของสัตว์ปีกใช้วิธีซื้ออาหารมาให้ ร้อยละ 55.35 การดูแลสุขภาพสัตว์ปีกเบื้องต้น จะดูแลรักษาด้วยตัวเองร้อยละ 48.74 เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีแผนการเลี้ยงสัตว์ต่อร้อยละ 62.26 และไม่มีการจัดทำบันทึกข้อมูลรายรับรายจ่ายเรื่องการเลี้ยงสัตว์ปีกร้อยละ 86.43 เกษตรกรได้รับการติดตามหรือให้คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 63.16

การประเมินความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการส่งเสริมสัตว์ปีกพบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมากต่อคุณภาพปัจจัยการผลิตที่ได้รับ (3.54 – 3.64) ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ การให้คำแนะนำ การป้องกันโรคระบาดของสัตว์ปีก ด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ การเข้าร่วมโครงการในภาพรวม และเกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางต่อจำนวนของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ การให้คำแนะนำการจัดทำบันทึกข้อมูล การมีจำนวนสัตว์ปีกเพิ่มขึ้น และการนำมูลสัตว์ไปใช้ประโยชน์

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการดำเนินการพบปัญหาด้านปัจจัยที่กรมปศุสัตว์สนับสนุนมีจำนวนน้อยเกินไป เกษตรกรไม่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสัตว์ปีกมาก่อน การสนับสนุนชนิดของสัตว์ปีกไม่ตรงต่อความต้องการ มีข้อเสนอแนะว่าควรสอบถามความต้องการของเกษตรกรก่อนสนับสนุน ควรมีการศึกษาถึง

ความคุ้มค่าในการเลี้ยงสัตว์ปีกเพื่อนำผลผลิตบริโภคในครัวเรือน ควรมีการชี้แจงให้เกษตรกรทราบถึงการเลี้ยงสัตว์ปีกเบื้องต้นและการเตรียมความพร้อมในการรับสัตว์ปีก

Report Title : Satisfaction study of Farmers in Poultry Raising Promotion Project 2018 under the New Theory Agriculture Promotion Project in the Regional Livestock Office 1

Researchers : Amena Seangchan
Phakamat Rungruang

Year : 2019

Keywords : Satisfaction, New Theory Agriculture, Regional Livestock Office 1

Abstract

The Objective of this study was to evaluate the satisfaction level of the farmers participated in the poultry raising promotion project 2018 under the New Theory Agriculture Promotion Project in area of the Regional Livestock Office 1. The methods were collecting data form 361 farmers by interviewing forms and analyzed by the software package program for percentage, mean and standard deviation and also set the average scores to evaluate the satisfaction level of the farmers in various perspectives.

The results showed that the most farmers were female (51.80%), aged between 25-59 years old (72.58%), main occupation was rice farmer (67.59%), fruit gardener (13.57%), livestock farmer (11.63%) and collective farmer (7.20%). The project participants possess their own land for 81.72 %.

According to this project, the farmer did not had poultry raising experience 72.57%, they were trained for layer husbandry course 86.15% and be able to implemented the knowledge in high level, average score 3.86. After receiving the poultry, most of the farmer raised the poultry by themselves 88.09%, housing styled farming and free range farming 50.31%, feed management by buying 55.35%, primary poultry health care by themselves 48.74%, no planning to continue poultry raising 62.26%, no record income and expense data 86.43% and the farmers were followed up and advised by the officers 63.16%.

The satisfaction evaluation of the farmers found that they were satisfied in high level for the quality of the factor for production (3.54-3.64) , official services, poultry disease protection knowledge from officers, project achievement, project participation and moderate level to quantity of factor for production, data recording suggestion, increasing of poultry stock and the beneficial use of poultry manure.

Problems, obstacles and suggestions of the projects were inadequate of supporting factors from the Department of Livestock Development, inexperienced farmers to poultry farming and the species of poultry were not match the demand of the farmers. The suggestions were requirement survey of the farmers, the breakeven study for household consuming of the poultry raising. In preparation of receiving poultry, fundamental poultry raising knowledge was recommended.

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้จัดทำการศึกษาวิจัยขอขอบพระคุณ นายสัตวแพทย์ประกาศ ภิญโญชีพ ปศุสัตว์เขต 1 นายธีรวิทย์ ขาวบุบผา ผู้อำนวยการกองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ นายรัชพล หลิมวัฒนา ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 นางสาวกาญจนา ธรรมรัตน์ นักวิชาการสัตวบาลชำนาญการพิเศษ กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ เกษตรทฤษฎีใหม่ประจำสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยนาท จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง และสำนักงานปศุสัตว์พื้นที่กรุงเทพมหานคร ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำการศึกษาวิจัยฉบับนี้ให้สำเร็จ ลุล่วงด้วยดี คณะผู้จัดทำการศึกษาวิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานเกษตรทฤษฎีใหม่ ด้านปศุสัตว์ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ ของโครงการ ต่อไป

คณะผู้จัดทำ

2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย	4
กรอบแนวคิดของการศึกษาวิจัย	4
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	4
ข้อจำกัดของการศึกษาวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ระยะเวลาดำเนินการและสถานที่ทำการการศึกษาวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่	6
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ	6
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย	
ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	9
เครื่องมือที่ใช้	10
การเก็บรวบรวมข้อมูล	10
การวิเคราะห์ข้อมูล	11
เกณฑ์การแปลผล	11
บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัยและวิจารณ์	
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร	12
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการ	13
ส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ (ด้านปศุสัตว์) ของเกษตรกร	
ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	17
ตอนที่ 4 ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ	19
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาวิจัยและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษาวิจัย	22
ข้อเสนอแนะ	25
เอกสารอ้างอิง	26
ภาคผนวก	
แบบสอบถามความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการส่งเสริม	
การเลี้ยงสัตว์ปีกภายใต้โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ปี 2561	
ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ตารางแสดงประชากรตัวอย่าง	10
2. จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร	12
3. จำนวนและร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการส่งเสริม เกษตรทฤษฎีใหม่ (ด้านปศุสัตว์) ของเกษตรกร	14
4. จำนวนและร้อยละความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	17
5. ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ	21

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระราชทานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอยู่ด้วยความมั่นคงและยั่งยืน ทรงคิดค้นเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อแก้ไขปัญหของเกษตรกรไทยที่มีพื้นที่จำกัดและประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ ในฤดูแล้งน้ำท่วมในฤดูฝน "ทฤษฎีใหม่" เป็นแนวทางหรือหลักการในการจัดการทรัพยากรระดับไร่นา คือ ที่ดินและนาเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการดำเนินการทฤษฎีใหม่ ได้พระราชทานขั้นตอนดำเนินงาน ดังนี้ (ธีรชล, 2558)

ขั้นที่ 1 ทฤษฎีใหม่ขั้นต้น สถานะพื้นฐานของเกษตรกร คือ มีพื้นที่น้อย ค่อนข้างยากจน อยู่ในเขตเกษตรน้ำฝนเป็นหลัก โดยในขั้นที่ 1 นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสถียรภาพของการผลิต เสถียรภาพด้านอาหารประจำวัน ความมั่นคงของรายได้ ความมั่นคงของชีวิต และความ มั่นคงของชุมชนชนบทเป็นเศรษฐกิจ พึ่งตนเองมากขึ้น มีการจัดสรรพื้นที่ทำกินและที่อยู่อาศัย ให้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน ตามอัตราส่วน 30 : 30 : 30 : 10 ซึ่งหมายถึงพื้นที่ส่วนที่ 1 ประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์ ให้ขุดสระเก็บกักน้ำเพื่อใช้เก็บกักน้ำฝนในฤดูฝนและใช้เสริมการปลูกพืชในฤดูแล้ง ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์น้ำและพืชนาต่าง ๆ (สามารถเลี้ยงปลา ปลูกพืชนา เช่น ผักบุ้ง ผักคะน้า ฯลฯ ได้ด้วย) พื้นที่ส่วนที่ 2 ประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์ ให้ปลูกข้าวในฤดูฝน เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวันในครัวเรือนให้เพียงพอตลอดปี เพื่อตัดค่าใช้จ่ายและสามารถพึ่งตนเองได้ พื้นที่ส่วนที่ 3 ประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์ ให้ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร ฯลฯ เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวัน หากเหลือบริโภคก็นำไปจำหน่าย และพื้นที่ส่วนที่ 4 ประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์ ใช้เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ และโรงเรือนอื่น ๆ (ถนน คันดิน กองฟาง ลานตาก กองปุ๋ยหมัก โรงเรือน โรงเพาะเห็ด คอกสัตว์ ไม้ดอกไม้ประดับ พืชผักสวนครัวหลังบ้าน เป็นต้น) ทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า เมื่อเกษตรกรเข้าใจในหลักการและได้ลงมือปฏิบัติตามขั้นที่ 1 ในที่ดินของตนเป็นระยะเวลาพอสมควรจนได้ผลแล้ว เกษตรกรก็จะพัฒนาตนเองจากขั้น "พออยู่พอกิน" ไปสู่ขั้น "พอมี อันจะกิน" เพื่อให้มีผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงควรที่จะต้องดำเนินการตามขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3 ต่อไปตามลำดับ

ขั้นที่ 2 ทฤษฎีใหม่ขั้นกลาง เมื่อเกษตรกรเข้าใจในหลักการและได้ปฏิบัติในที่ดินของตนจนได้ผลแล้ว ก็ต้องเริ่มขั้นที่ 2 คือ ให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่ม หรือ สหกรณ์ ร่วมแรงร่วมใจกันดำเนินการในด้าน

1. การผลิต เกษตรกรจะต้องร่วมมือในการผลิตโดยเริ่มตั้งแต่ ขึ้นเตรียมดิน การหาพันธุ์พืช ปุ๋ย การหาที่นา และอื่น ๆ เพื่อการเพาะปลูก

2. การตลาด เมื่อมีผลผลิตแล้วจะต้องเตรียมการต่าง ๆ เพื่อการขายผลผลิตให้ได้ประโยชน์สูงสุด เช่น การเตรียมลานตากข้าวร่วมกัน การจัดหาयरรวบรวบข้าว เตรียมหาเครื่องสีข้าว ตลอดจนการรวมกันขายผลผลิตให้ได้ราคาดี และลดค่าใช้จ่ายลงด้วย

3. ความเป็นอยู่ ในขณะเดียวกันเกษตรกรต้องมีความเป็นอยู่ที่ดีพอสมควร โดยมีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น อาหารการกินต่าง ๆ กะปิ น้ำปลา เสื้อผ้า ที่พอเพียง

4. สวัสดิการ แต่ละชุมชนควรมีสวัสดิการและบริการที่จำเป็น เช่น มีสถานอนามัยเมื่อยามป่วยไข้ หรือมีกองทุนไว้ให้กู้ยืมเพื่อประโยชน์ในกิจกรรมต่าง ๆ

5. การศึกษา มีโรงเรียนและชุมชนมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษา เช่น มีกองทุนเพื่อการศึกษาเล่าเรียนให้แก่เยาวชนของชุมชนเอง

6. สังคมและศาสนา ชุมชนควรเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาสังคมและจิตใจ โดยมีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวกิจกรรมทั้งหมดดังกล่าวข้างต้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นราชการ องค์กรเอกชน ตลอดจนสมาชิกในชุมชนนั้นเป็นสิ่งสำคัญ

ขั้นที่ 3 ทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า เมื่อดำเนินการผ่านขั้นที่ 2 แล้ว เกษตรกรจะมีรายได้ดีขึ้น ฐานะมั่นคงขึ้น เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรก็ควรพัฒนาก้าวหน้าไปสู่ขั้นที่ 3 ต่อไป คือ ติดต่อประสานงาน เพื่อจัดหาทุน หรือแหล่งเงิน เช่น ธนาคาร หรือบริษัทห้างร้าน เอกชน มาช่วยในการทำธุรกิจ การลงทุนและพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ ทั้งฝ่ายเกษตรกรและฝ่ายธนาคารกับบริษัท จะได้รับประโยชน์ร่วมกัน กล่าวคือ

- เกษตรกรขายข้าวได้ในราคาสูง (ไม่ถูกกดราคา)
- ธนาคารกับบริษัทสามารถซื้อข้าวบริโภคในราคาต่ำ (ซื้อข้าวเปลือกตรงจากเกษตรกรและมาสีเอง)
- เกษตรกรซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคได้ในราคาต่ำ เพราะรวมกันซื้อเป็นจำนวนมาก (เป็นร้านสหกรณ์ ซื้อในราคาขายส่ง)
- ธนาคารกับบริษัทจะสามารถกระจายบุคลากร (เพื่อไปดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดผลดียิ่งขึ้น)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับมอบหมายให้ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ภายใต้แผนบูรณาการ การพัฒนา ศักยภาพการผลิตภาคเกษตร โดยจัดทำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ให้เกษตรกรที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการนี้ นำแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเองอย่างสอดคล้องตามภูมิสังคม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2560)

ประการแรกพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรโดยการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตภายนอก สร้างความยั่งยืนในการทำการเกษตร

ประการที่สองส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมายกรมพัฒนาที่ดิน กำหนดพื้นที่ดำเนินการหน่วยงานในสังกัด สนับสนุนตามภารกิจกรมปศุสัตว์ ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกสำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและส่งเสริมการรวมกลุ่มสร้างเครือข่าย ส่งเสริมให้เกษตรกรทำกิจกรรมการเกษตรตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ในขั้นที่ 2 และ 3 ได้พึ่งตนเอง พึ่งพากันในกลุ่ม และแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ซึ่งจากการดำเนินโครงการตั้งแต่ปี 2560 ตอนนี้อยู่ปีที่ 3 มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการแล้ว 140,000 รายเศษ และปี 2562 รับสมัครรายใหม่อีก 70,000 ราย รวม 210,000 ราย (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2560) นับว่าเป็นโครงการที่มี เกษตรกรจำนวนมากได้รับ

ผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม และมีการใช้ทรัพยากรเพื่อดำเนินโครงการ จำนวนมาก เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์หลักของโครงการ คือ นำศาสตร์ของพระราชสู่การพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืน ตามนโยบายรัฐบาลนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่มาปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ของตนเองอย่างสอดคล้องกับภูมิสังคม ปรับเปลี่ยนการผลิต การเกษตรไปสู่การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนและมีรายได้จากการปศุสัตว์ โดยรูปแบบการดำเนินในระบบฟาร์มของเกษตรกรในปัจจุบัน มีหลายรายที่ดำเนินการได้ในรูปแบบไร่นาสวนผสมที่มีระบบการผลิตในรูปแบบ พืช-ประมง-ปศุสัตว์ และมีสัดส่วน กิจกรรมเกษตรแตกต่างกันโดยขึ้นกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างกับสัดส่วนเกษตรทฤษฎีใหม่ อย่างไรก็ตามสัดส่วนต่างๆ สามารถยืดหยุ่นได้ จึงถือว่าการใช้พื้นที่ของเกษตรกรแต่ละรายมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับพื้นที่ของตนเอง (สุเทพ, 2543)

จากข้อมูลการประเมินผลโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) ปี 2561 พบว่า มีเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทั่วประเทศเป็นจำนวนทั้งสิ้น 70,172 ราย (ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2562) ซึ่งปีเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 จำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง และพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 4,355 ราย โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้สนับสนุนปัจจัยการผลิตเสร็จสิ้นแล้ว จำนวน 3,702 ราย (ยกเว้นจังหวัดลพบุรี เนื่องจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ปีงบประมาณ 2561 ในพื้นที่ ไม่ได้รับการสนับสนุนสัตว์ปีกและปัจจัยอื่น ๆ จากโครงการฯ) (กรมปศุสัตว์, 2562) โดยกรมปศุสัตว์ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกรายละเอียด 1 ชนิดสัตว์ พร้อมปัจจัยอื่น ๆ ดังนี้

1. พันธุ์สัตว์เลือก 1 ชนิด จาก
 - 1.1 ไก่พื้นเมือง/ไก่ลูกผสม/เปิดเทศทะเลเทศ อายุไม่ต่ำกว่า 6 สัปดาห์ 5 ตัว
 - 1.2 ไก่ไข่/เปิดไข่เทศเมีย อายุไม่ต่ำกว่า 4 สัปดาห์ 5 ตัว
2. วิตามินและยาปฏิชีวนะยาถ่ายพยาธิ 1 ชุด
3. หัวอาหารสัตว์ปีกโปรตีน 30% 5 ก.ก. เพื่อผลิตอาหารผสมสูตรกรมปศุสัตว์
4. อุปกรณ์การเลี้ยง คาน้ำ

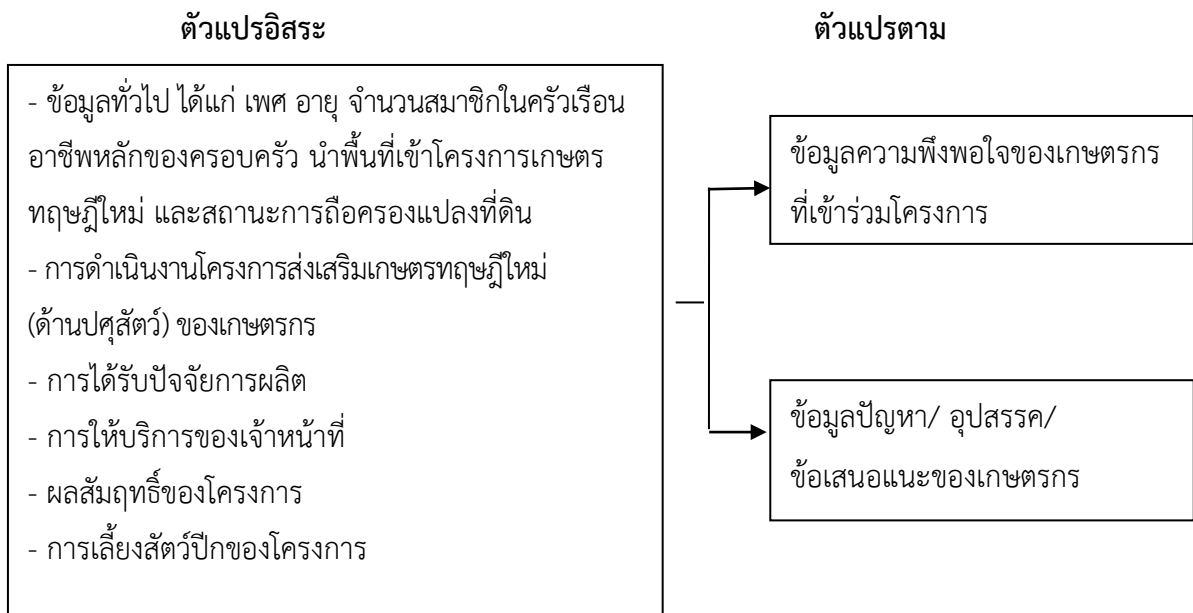
เพื่อเป็นพื้นฐานการผลิตอาหารโปรตีนในครัวเรือน เหลือจำหน่ายเป็นรายได้เสริม โดยสัตว์ปีกที่ส่งเสริมเกษตรกรสามารถขยายพันธุ์เลี้ยงต่อเนื่องต่อไปได้

ทั้งนี้ การศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกภายใต้โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี 2561 ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 เพื่อให้ทราบผลของการดำเนินงาน ด้านปศุสัตว์ในโครงการตามวิธีการที่กรมปศุสัตว์ดำเนินการอยู่ และระดับการบรรลุผลลัพธ์ ผลสัมฤทธิ์ เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานด้านปศุสัตว์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจและปัญหาอุปสรรค ของเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ ปีกภายใต้โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี 2561 ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1

3. กรอบแนวคิดของการศึกษาวิจัย

ประเมินเฉพาะกิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ปี 2561 รวมทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น การได้รับความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ รูปแบบการเลี้ยงสัตว์ การจัดการด้านอาหารสัตว์ การขยายพันธุ์ การบันทึกข้อมูลและการทำบัญชี

5. ข้อจำกัดของการศึกษาวิจัย

การศึกษาครั้งนี้รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเท่านั้น จึงไม่สามารถควบคุมสภาวะแวดล้อมที่มีต่อการตอบแบบสอบถามได้

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกความคิดเห็นของ เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกภายใต้โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี 2561 ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1

6.2 เกษตรทฤษฎีใหม่ หมายถึง การจัดสรรพื้นที่อยู่อาศัยและ ที่ทำกิน ให้แบ่งพื้นที่ ออกเป็น 4 ส่วน ตามอัตราส่วน 30:30:30:10 ซึ่งหมายถึง พื้นที่ส่วนที่ 1 ประมาณ 30 ไร่ ไร่ ไร่ ให้ขุดสระเก็บกักน้ำ เพื่อใช้เก็บกักน้ำฝนในฤดูฝนและ ใช้เสริมการปลูกพืชในฤดูแล้ง ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์น้ำและพืชน้ำต่าง ๆ พื้นที่ส่วนที่ 2 ประมาณ 30 ไร่ ไร่ ไร่ ให้ปลูกข้าวในฤดูฝน เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวัน สำหรับครอบครัวให้เพียงพอตลอดปี

เพื่อตัดค่าใช้จ่ายและสามารถพึ่งตนเองได้ พื้นที่ส่วนที่ 3 ประมาณ 30 เพอร์เซ็นต์ ให้ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร ฯลฯ เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวัน หากเหลือบริโภค ก็นำไปจำหน่าย พื้นที่ส่วนที่ 4 ประมาณ 10 เพอร์เซ็นต์ เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์และโรงเรือนอื่น ๆ

6.3 พื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 หมายถึง จังหวัดที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 รวมทั้งสิ้น 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง และพื้นที่กรุงเทพมหานคร

6. ระยะเวลาดำเนินการและสถานที่ทำการศึกษาวิจัย

ดำเนินการศึกษาระหว่างเดือนเมษายน 2562 - ธันวาคม 2562 ในเขตพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 จำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง และพื้นที่กรุงเทพมหานคร

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผลผลิต (Output) ทราบถึงความพึงพอใจและปัญหาอุปสรรค ของเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกภายใต้ โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี 2561 ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1

7.2 ผลลัพธ์ (Outcome) นำข้อมูลที่ได้จากการทำวิจัยไปใช้ เป็นแนวทางในการวางแผนการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีก พร้อมทั้งสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 เพื่อเป็นประโยชน์และตรงความต้องการของเกษตรกรต่อไป

7.3 ผลกระทบ (Impact) ทำให้เกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่สามารถเลี้ยงสัตว์ปีก เพื่อเป็นพื้นฐานการผลิตอาหารโปรตีนในครัวเรือน เหลือจำหน่ายเป็นรายได้เสริมหรือสามารถขยายพันธุ์เลี้ยงสัตว์ปีกต่อเนื่องต่อไปได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกภายใต้โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี 2561 ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ผู้ศึกษาและคณะ ได้ศึกษาค้นคว้าผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประมวล เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางหรือกรอบแนวคิดในการตอบวัตถุประสงค์ ของการศึกษา ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่มีเป้าหมายขั้นต้น คือ พึ่งตนเองให้ได้ และก้าวสู่ความเข้มแข็งด้วยการรวมกลุ่มชุมชน สร้างความร่วมมือในรูปแบบของสหกรณ์ เพื่อดูแลกันและกันในกลุ่มชน สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีศาสนา เป็นศูนย์กลางก่อนขยายสู่ขั้นที่สาม คือ การต่อยอดความยั่งยืนในรูปของการเชื่อมโยงแหล่งทุนภายนอกและบริษัท พลังงาน เพื่อขยายรูปแบบการผลิตสู่วิสาหกิจชุมชนด้วยการสนับสนุนของธนาคาร และบริษัท ห้างร้าน หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ โดยสามารถแบ่งพื้นที่ออกเป็น 30 : 30 : 30 : 10 คือ แหล่งน้ำ : นาข้าว : พืชสวน พืชไร่ : ที่อยู่อาศัย ผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์และอื่น ๆ เป็นการบริหารทรัพยากรในระบบการเกษตรบนพื้นที่หนึ่ง ๆ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลทั้งคน สัตว์ สิ่งแวดล้อม นับว่าเป็นการสร้าง ความยั่งยืนในระยะยาว การจัดการ ที่ดินขนาดเล็กเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดตามทฤษฎีใหม่ รูปแบบการดำเนินในระบบฟาร์มของเกษตรกรในปัจจุบัน มีหลายรายที่ดำเนินการได้ในรูปแบบไร่นาสวนผสม ที่มีระบบการผลิตในรูปแบบ พืช-ประมง-ปศุสัตว์ และมี สัดส่วนกิจกรรมเกษตรแตกต่างกันโดยขึ้นกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างกับสัดส่วน เกษตรทฤษฎีใหม่ อย่างไรก็ตามสัดส่วนต่าง ๆ สามารถยืดหยุ่นได้ จึงถือว่าการใช้พื้นที่ของเกษตรกรแต่ละราย มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับพื้นที่ของตนเอง (สุเทพ, 2543)

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

Shelly อ้างโดย ประกายดาว (2546) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจเป็น ความรู้สึก 2 แบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่ เกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้เป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวก อื่น ๆ กล่าวคือ เป็น ความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับความสุขสามารถทำให้เกิดความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อนและมีความสุขนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกในทางบวกอื่น ๆ ขณะที่ วิชัย (2531) กล่าวว่า แนวคิดความพึงพอใจ มีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์ กล่าวคือ ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ความต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนอง ซึ่งมนุษย์ไม่ว่าอยู่ในที่ใดย่อมมีความ ต้องการขั้นพื้นฐานไม่ต่างกัน

พิทักษ์ (2538) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นปฏิกิริยาด้านความรู้สึกต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้น ที่แสดงผล ออกมาในลักษณะของผลลัพธ์สุดท้ายของกระบวนการประเมิน โดยบ่งบอกทิศทางของผลการประเมินว่าเป็นไป ในลักษณะทิศทางบวกหรือทิศทางลบหรือไม่มีปฏิกิริยา คือเฉย ๆ ต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งที่มีมากระตุ้น

สุเทพ (2541) ได้สรุปว่า สิ่งจูงใจที่ใช้เป็นเครื่องมือกระตุ้นให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ มีด้วยกัน 4 ประการ คือ

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ (material inducement) ได้แก่ เงิน สิ่งของ หรือสภาวะทางกายที่ให้แก่ผู้ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ
2. สภาพทางกายที่พึงปรารถนา (desirable physical condition) คือ สิ่งแวดล้อมในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งอันก่อให้เกิดความสุขทางกาย
3. ผลประโยชน์ทางอุดมคติ (ideal benefaction) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่สนองความต้องการของบุคคล
4. ผลประโยชน์ทางสังคม (association attractiveness) หมายถึง ความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่นร่วมกิจกรรม อันจะทำให้เกิดความผูกพัน ความพึงพอใจและสภาพการร่วมกัน อันเป็นความ พึงพอใจของบุคคลในด้านสังคมหรือความมั่นคงในสังคม ซึ่งจะทำให้รู้สึกมีหลักประกันและความมั่นคงในการประกอบกิจกรรม

ขณะที่ ปรียากร (2535) ได้มีการสรุปว่า ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ใช้เป็นเครื่องมือบ่งชี้ถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการทำงานนั้นมี 3 ประการ คือ

1. ปัจจัยด้านบุคคล (personal factors) หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงาน ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงาน เพศ จำนวนสมาชิกในความรับผิดชอบ อายุ เวลาในการทำงาน การศึกษา เงินเดือน ความสนใจ เป็นต้น
2. ปัจจัยด้านงาน (factors in the Job) ได้แก่ ลักษณะของงาน ทักษะในการทำงาน ฐานะทางวิชาชีพ ขนาดของหน่วยงาน ความห่างไกลของบ้านและที่ทำงาน สภาพทางภูมิศาสตร์ เป็นต้น
3. ปัจจัยด้านการจัดการ (factors controllable by management) ได้แก่ ความมั่นคงในงาน รายรับ ผลประโยชน์ โอกาสก้าวหน้า อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ สภาพการทำงาน เพื่อนร่วมงาน ความรับผิดชอบ การสื่อสารกับผู้บังคับบัญชา ความศรัทธาในตัวผู้บริหาร การนิเทศงาน เป็นต้น

บุญเรียง (2539) แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจว่าความพึงพอใจเป็นทัศนคติหรือเจตคติที่เป็นนามธรรมที่เป็นการแสดงออกค่อนข้างซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดทัศนคติได้โดยตรง แต่เราสามารถที่จะวัดทัศนคติได้โดยทางอ้อมโดยการวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นแทน ฉะนั้นการวัดความพึงพอใจก็มีขอบเขตที่จำกัดด้วย อาจมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นได้ถ้าหากบุคคลเหล่านั้นแสดงความคิดเห็นไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง ซึ่งความคลาดเคลื่อนเหล่านี้น่าจะเกิดขึ้นได้เป็นธรรมดาของการวัดโดยทั่วไป สอดคล้องกับรายงานของ ปทุม (2541) กล่าวว่าความพึงพอใจ เป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตได้ โดยอาศัยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นเรื่องยากที่จะวัดความพึงพอใจโดยตรง แต่สามารถวัดได้โดยทางอ้อมโดยการวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นและการแสดงความคิดเห็นนั้นจะต้องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง จึงสามารถวัดความพึงพอใจนั้นได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุเทพ (2553) กล่าวว่า เกษตรกรที่นำหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่ไปใช้ ทำให้เกษตรกรมีกิจกรรมในการประกอบอาชีพของตนเองมากขึ้น มีผลผลิตของพืชหลากหลายออกมาในระยะเวลาที่ต่างกัน ทำให้ลดความเสี่ยงจากโรคและแมลง ตลอดจนในเรื่องราคา สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างทั่วถึง ทำให้เกิดรายได้จากการเกษตรเพิ่มขึ้น ทั้งจากการเพิ่มผลผลิต และมีผลผลิตอย่าง หลากหลาย ส่งผลให้เกิดความคุ้มค่ามากกว่าความคุ้มค่า เพราะนอกจากจะทำให้มีอาหารอย่างพอเพียงแล้ว ยังเป็นผลให้เกษตรกรมีงานทำตลอด

จากการศึกษาของ ไพรัช และคณะ (2557) พบว่าการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อทั้งภาครัฐและเอกชน ควรมีโครงการส่งเสริมให้ความรู้และสร้างความเข้าใจให้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดการฟาร์มและการจัดทำคู่มือฟาร์มเพื่อให้เกษตรกรเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ในส่วนของการเลี้ยงไก่เนื้อ ควรมีมาตรการลดปัญหาโดยหน่วยงานภาครัฐควรมีส่วนช่วยเหลือในการควบคุมปัจจัยในด้านการผลิตต่างๆ เช่น การตรวจสอบคุณภาพลูกไก่ อาหารไก่ เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญ ส่งผลโดยตรงต่อผลตอบแทนที่ได้รับ

ทั้งนี้ไสว (2546) กล่าวว่าอาหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การเลี้ยงไก่ไข่มักำไรหรือขาดทุน เนื่องจากต้นทุนการผลิตประมาณร้อยละ 60-70 ของต้นทุนทั้งหมดเป็นค่าอาหาร ดังนั้นการที่อาหารสัตว์มีราคาแพงขึ้นย่อมจะกระทบต่อผลตอบแทนของเกษตรกรโดยตรง นอกจากนี้ภาวะราคา ไข่ที่ตกต่ำจากการที่ผลผลิตไข่ล้นตลาดในบางช่วงทำให้ราคาขายของไข่ไก่ของเกษตรกรลดลง ส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนโดยตรงเช่นเดียวกัน ซึ่งเหตุผลดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยง

อย่างไรก็ตามในการสนับสนุนไก่ให้กับเกษตรกรที่ต้องการเลี้ยง ปัจจุบันพบว่าเจ้าหน้าที่ที่จะเข้าไปดำเนินการส่งเสริม ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่จากปศุสัตว์หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมจากหน่วยงานอื่น ๆ นั้น ยังมีอยู่อย่างจำกัด จึงทำให้การส่งเสริมทางด้านการเลี้ยงเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามา ส่งเสริมและสนับสนุนในด้านความพร้อมทางด้านความรู้โดยการจัดฝึกอบรม การดูแลให้ความรู้ หรือการตรวจเยี่ยมเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรเกิดกระบวนการการเรียนรู้และเสริมสร้างความมั่นใจทั้งในเรื่องการเลี้ยงไก่ได้ด้วย (กฤษฎา และคณะ, 2558)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปีงบประมาณ 2561 ที่ได้รับการสนับสนุนสัตว์ปีกและปัจจัยอื่นๆ จากโครงการฯ ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 จำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง และกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 3,702 ราย (กรมปศุสัตว์, 2562) เหตุผลที่เลือกศึกษาในพื้นที่ดังกล่าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ได้รับการสนับสนุนสัตว์ปีกจากโครงการฯ และเป็นพื้นที่ที่จะมีโครงการดังกล่าวสนับสนุนอีกในปีต่อ ๆ ไป การศึกษาข้อมูลความพึงพอใจของเกษตรกรที่ได้รับสัตว์ปีกของโครงการฯ จะทำให้ทราบถึงความพึงพอใจต่อการได้รับสัตว์ปีกและปัจจัยอื่นๆ ของโครงการฯ การให้บริการของเจ้าหน้าที่ที่ดูแลด้านปศุสัตว์ รวมไปถึงความสัมฤทธิ์ผลของโครงการและความพึงพอใจในภาพรวมของโครงการฯ เป็นต้น

กลุ่มประชากรตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปีงบประมาณ 2561 และได้รับสัตว์สนับสนุนจากโครงการฯ สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 จำนวน 8 จังหวัด จำนวนตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 361 ราย กลุ่มประชากรตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณสูตรของ Yamane (1973) ที่มีช่วงความเชื่อมั่น 95% เท่ากับ 361 ราย ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่างที่จะทำการศึกษา

N = เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปีงบประมาณ 2561 และได้รับสัตว์สนับสนุนจากโครงการฯ สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 จำนวน 8 จังหวัด

e = ความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้เท่ากับร้อยละ 5 หรือ (0.05)

แทนค่าในสูตรจะได้

$$n = \frac{3,702}{1 + 3,702(0.05)^2}$$
$$= 360.99 \text{ ราย หรือ } 361 \text{ ราย}$$

การสุ่มตัวอย่างประชากร เป็นการสุ่มตัวอย่างประชากรอย่างง่าย คือ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปีงบประมาณ 2561 ที่ได้รับสัตว์สนับสนุนจากโครงการฯ สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 จำนวน 8 จังหวัด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงประชากรตัวอย่าง

จังหวัด	จำนวนเกษตรกรที่ เข้าร่วม โครงการฯ (ราย)	จำนวนตัวอย่าง (ราย)
กรุงเทพมหานคร	24	3
ชัยนาท	623	62
นนทบุรี	125	11
ปทุมธานี	555	55
พระนครศรีอยุธยา	628	60
สระบุรี	824	76
สิงห์บุรี	382	37
อ่างทอง	541	57
รวม	3,702	361

2. เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปีงบประมาณ 2561 ที่ได้รับสมัครสนับสนุนจากโครงการฯ ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 จำนวน 8 จังหวัด โดยแบ่งเครื่องมือออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพหลักของครอบครัว และสถานะการถือครองแปลงที่ดิน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (ด้านปศุสัตว์) ของเกษตรกร ได้แก่ ความรู้ ประสบการณ์ ปัจจัยผลิตที่ได้ การจัดการเลี้ยงดู การบันทึกข้อมูล/ บัญชี และการติดตามงานจากเจ้าหน้าที่

ตอนที่ 3 ข้อมูลความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ด้านการได้รับปัจจัย การผลิต ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ การเลี้ยงสัตว์ปีกของโครงการ และโครงการภาพรวม

ตอนที่ 4 ข้อมูลปัญหา/ อุปสรรค/ ข้อเสนอแนะของเกษตรกร

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างเดือน เมษายน - ธันวาคม 2562

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยมีเจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 และเจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทั้ง 8 จังหวัด ดำเนินการรวบรวมแบบสอบถาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติและแสดงค่าทางสถิติ ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สำหรับวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (ด้านปศุสัตว์) พร้อมทั้งปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ

2. ค่าเฉลี่ย (mean) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลระดับความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ที่ได้รับการสนับสนุนสัตว์ปีกและปัจจัยอื่นๆ จากโครงการ โดยกำหนดคะแนนในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความพึงพอใจมากที่สุด	ให้เท่ากับ 5
ระดับความพึงพอใจมาก	ให้เท่ากับ 4
ระดับความพึงพอใจปานกลาง	ให้เท่ากับ 3
ระดับความพึงพอใจน้อย	ให้เท่ากับ 2
ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด	ให้เท่ากับ 1

5. เกณฑ์การแปลผล

ลักษณะคำตอบมาตรฐานประมาณค่า (Applied Rating Scale) แบบ Numerical Rating Scale เทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายโดยประยุกต์ตามแบบของ (พวงรัตน์, 2540) และ (บุญชม, 2545) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้วิธีนำผลค่าเฉลี่ยในแต่ละคำถามไปเทียบเกณฑ์ในการแปลความหมายและให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด	ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00
4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก	ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50
3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง	ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50
2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย	ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50
1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด	ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัยและวิจารณ์

จากการศึกษา ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกภายใต้โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ปี 2561 ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง และกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มประชากรตัวอย่าง จำนวน 361 ราย ผลการศึกษานี้ปรากฏดังตารางและรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

ตารางที่ 2 ค่าแจกแจงความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรโครงการส่งเสริมเกษตรกร

ทฤษฎีใหม่ปี 2561 ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 (N = 361)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. เพศ		
- หญิง	187	51.80
- ชาย	174	48.20
2. อายุ		
- อายุน้อยกว่า 25 ปี	5	1.39
- อายุระหว่าง 25 - 59 ปี	262	72.58
- อายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป	94	26.04
3. อาชีพหลักของครอบครัว		
- ทำนา	244	67.59
- ทำสวน	49	13.57
- ทำไร่	26	7.20
- เลี้ยงปศุสัตว์	42	11.63
4. สถานะการถือครองแปลงที่ดินที่เข้าร่วมโครงการ		
- ของตนเอง	295	81.72
- เช่า	34	9.42
- ของตนเองและเช่า	22	6.09
- อื่น ๆ	10	2.77

จากข้อมูลในตารางที่ 2 พบว่า เกษตรกรที่ได้รับการประเมินความพึงพอใจในครั้งนี้ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.80 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 48.20 โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 72.58 มีอายุระหว่าง 25-59 ปี (กลุ่มผู้ใหญ่) รองลงมาอายุ 60 ปี ขึ้นไป (กลุ่มผู้สูงอายุ) คิดเป็นร้อยละ 26.04 และอายุต่ำกว่า 24 ปี (กลุ่มเด็กโตและวัยรุ่น) คิดเป็นร้อยละ 1.39 อาชีพหลักของครอบครัวส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา คิดเป็นร้อยละ 67.59 รองลงมามีอาชีพทำสวน เลี้ยงปศุสัตว์และทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.57, 11.63 และ 7.20 ตามลำดับ สถานะพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ของตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 81.72 รองลงมาพื้นที่เช่า พื้นที่ของตนเองและเช่า และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 9.42, 6.09 และ 2.77 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่

ตารางที่ 3 ค่าแจกแจงความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการส่งเสริมเกษตร

ทฤษฎีใหม่ปี 2561 ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1

(N = 361)

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ท่านได้รับความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์จากการอบรมหลักสูตรกลาง		
หลักสูตรไก่ไข่		
- ได้รับ	311	86.15
- ไม่ได้รับ	50	13.85
หลักสูตรเป็ดไข่		
- ได้รับ	81	22.44
- ไม่ได้รับ	280	77.56
หลักสูตรเป็ดเทศ		
- ได้รับ	50	13.57
- ไม่ได้รับ	312	86.43
2. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปปฏิบัติได้ในระดับ		
- มากที่สุด	76	21.05
- มาก	180	49.86
- ปานกลาง	94	26.04
- น้อย	2	0.55
- น้อยที่สุด	9	2.49
3. มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสัตว์ปีกมาก่อน		
ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่		
- มี	150	41.55
- ไม่มี	211	58.45

ตารางที่ 3 ค่าแจกแจงความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการส่งเสริมเกษตร
ทฤษฎีใหม่ปี 2561 ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 (ต่อ) (N = 361)

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการเลี้ยงเป็ดไข่		
- มี	62	17.17
- ไม่มี	299	82.83
ประสบการณ์ในการเลี้ยงเป็ดเทศ		
- มี	28	7.76
- ไม่มี	333	92.24
ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่พื้นเมือง		
- มี	156	43.21
- ไม่มี	205	56.79
4. การจัดการพันธุ์สัตว์ปีก		
- เลี้ยงเอง	318	88.09
- ให้คนอื่น	43	11.91
- ขาย	0	0.00
5. รูปแบบการเลี้ยง (n=318)		
- ยืนกรง	53	16.67
- ขังคอกและปล่อยลาน	160	50.31
- ปล่อยธรรมชาติ	105	33.02
6. การจัดการอาหาร (n=318)		
- อาหารหมดขายสัตว์ออก	17	5.35
- ซื้ออาหารมาให้	176	55.35
- ทำอาหารลดต้นทุน	125	39.31
7. การดูแลสุขภาพสัตว์ (n=318)		
- ดูแลรักษาด้วยตนเอง	155	48.74
- แจ้งเจ้าหน้าที่	77	24.21
- ปล่อยตามธรรมชาติ	86	27.04
8. การขยายพันธุ์สัตว์เลี้ยง (n=318)		
- ซื้อสัตว์ชุดใหม่	105	33.02
- ผลิตลูกสัตว์ปีกเอง	15	4.72
- ไม่มีแผนเลี้ยงต่อ	198	62.26

ตารางที่ 3 ค่าแจกแจงความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการส่งเสริมเกษตรกร
 ทยุฎีใหม่ปี 2561 ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 (ต่อ) (N = 361)

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
9. การจัดทำบันทึกข้อมูลรายรับรายจ่าย		
- มี	49	13.57
- ไม่มี	312	86.43
10. การติดตาม/แนะนำ ของเจ้าหน้าที่		
- มี	228	63.16
- ไม่มี	133	36.84

จากข้อมูลในตารางที่ 3 พบว่า เกษตรกร ได้รับความรู้จากการอบรมหลักสูตรส่วนกลางหลักสูตรการเลี้ยงไก่ไข่ ร้อยละ 86.15 หลักสูตรการเลี้ยงเป็ดไข่ร้อยละ 22.44 และหลักสูตรการเลี้ยงเป็ดเทศร้อยละ 13.57 เกษตรกรส่วนใหญ่ได้นำความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปปฏิบัติได้ในระดับมาก ร้อยละ 49.86 รองลงมาคือระดับปานกลาง ระดับมากที่สุด ระดับน้อยที่สุดและระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 26.04, 21.05, 2.49 และ 0.55 ตามลำดับ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์การเลี้ยงสัตว์ปีกมาก่อน ประสบการณ์การเลี้ยงสัตว์ปีกมากที่สุดตามชนิดสัตว์ได้แก่ เลี้ยงไก่พื้นเมืองร้อยละ 43.21 ไก่ไข่ร้อยละ 41.55 เป็ดไข่ร้อยละ 17.17 เป็ดเทศร้อยละ 7.76 และการจัดการพันธุ์สัตว์ปีกหลังจากที่เกษตรกรได้รับการสนับสนุนเกษตรกรเลี้ยงเองร้อยละ 88.09 ให้คนอื่นเลี้ยงร้อยละ 11.91 รูปแบบการเลี้ยงเกษตรกรส่วนใหญ่จะเลี้ยงแบบขังคอกและปล่อยลาน ร้อยละ 50.31 รองลงมาเลี้ยงแบบปล่อยธรรมชาติร้อยละ 33.02 และยืนกรงร้อยละ 16.67 การจัดการอาหารของสัตว์ปีกของเกษตรกรเมื่ออาหารที่ได้รับการสนับสนุนหมดลง เกษตรกรร้อยละ 55.35 ใช้วิธีซื้ออาหารมาทำอาหารลดต้นทุนร้อยละ 39.31 และขายสัตว์ปีกเมื่ออาหารหมดร้อยละ 5.35 ในส่วนของการดูแลสุขภาพสัตว์ เกษตรกรส่วนใหญ่ดูแลรักษาด้วยตัวเองร้อยละ 48.74 รองลงมาเป็นปล่อยตามธรรมชาติ ร้อยละ 27.04 และแจ้งเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 24.21 การขยายพันธุ์สัตว์ปีกเกษตรกรที่ได้รับสัตว์ปีกเกษตรกรส่วนใหญ่จึงไม่มีแผนการเลี้ยงสัตว์ต่อร้อยละ 62.26 รองลงมาเป็นซื้อสัตว์ชุดใหม่มาเลี้ยง ร้อยละ 33.02 และผลิตลูกสัตว์ปีกเอง ร้อยละ 4.72 การจัดทำบันทึกข้อมูลรายรับรายจ่ายเรื่องการเลี้ยงสัตว์ปีกที่ได้รับ ส่วนใหญ่เกษตรกรไม่มีการจัดทำบันทึกร้อยละ 86.43 และเกษตรกรร้อยละ 63.16 ได้รับการติดตาม หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ปีกจากเจ้าหน้าที่

จากการวิเคราะห์ค่าแจกแจงความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการส่งเสริมเกษตรกรทยุฎีใหม่ปี 2561 ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมด้านการเลี้ยงไก่ไข่เนื่องจากการดำเนินงานในครั้งนี้นักงานปศุสัตว์จังหวัดส่วนใหญ่สนับสนุนไก่ไข่ ดังนั้นเกษตรกรต้องได้รับการให้ความรู้จากการอบรมหลักสูตรกลางในเรื่องการเลี้ยงไก่ไข่ตามที่ตนเองได้รับ เมื่อศึกษาถึงผลของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากสามารถนำไปปฏิบัติได้ในระดับมาก ร้อยละ 49.86 รองมาอยู่ในระดับน้อยปานกลาง ระดับมากที่สุด ระดับน้อยที่สุดและระดับน้อย ร้อยละ 26.04, 21.05, 2.49 และ 0.55 ตามลำดับ โดยเกษตรกรไม่มีประสบการณ์การเลี้ยงไก่ไข่ร้อยละ 58.45 มีผลต่อการจัดการและปัญหา อุปสรรค

ในการเลี้ยงไก่ไข่ที่ส่งผลต่อเป้าหมายของโครงการที่กรมปศุสัตว์ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกรายละ 1 ชนิดสัตว์ พร้อมปัจจัยอื่น ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานการผลิตอาหารโปรตีนในครัวเรือน เหลือจำหน่ายเป็นรายได้เสริม โดยสัตว์ปีก ที่ส่งเสริมเกษตรกร สามารถขยายพันธุ์เลี้ยงต่อเนื่องต่อไปได้ ประกอบกับการส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงไก่ไข่ จำนวน 5 ตัวต่อราย ซึ่งมีจำนวนน้อยและเป็นสายพันธุ์ที่การขยายพันธุ์ได้ยาก

ด้านการจัดการอาหารสัตว์สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสนับสุนนอาหารสำเร็จรูปในระยะแรก เมื่ออาหารหมดลง เกษตรกรร้อยละ 55.35 ซื้ออาหารสัตว์มาใช้ซึ่งเกษตรกรอาจจะเห็นว่าสะดวกและไม่ยุ่งยาก อย่างไรก็ตาม การซื้ออาหารสัตว์มีต้นทุนค่อนข้างสูงจึงมีเกษตรกรร้อยละ 39.31 ทำอาหารลดต้นทุนใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่ แต่มีเกษตรกรร้อยละ 5.35 จำหน่ายสัตว์เมื่ออาหารที่สนับสนุนหมดซึ่งมีผลกระทบต่อเป้าหมายของโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไสว (2546) กล่าวว่า อาหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การเลี้ยงไก่ไข่ มีกำไรหรือขาดทุน เนื่องจากต้นทุนการผลิตประมาณร้อยละ 60-70 ของต้นทุนทั้งหมดเป็นค่าอาหาร นอกจากนี้ภาวะราคาไข่ที่ตกต่ำจากการที่ผลผลิตไข่ล้นตลาดในบางช่วง ทำให้ราคาขายของไข่ไก่ลดลง เกษตรกรจึงสามารถหาซื้อไข่ไก่มาบริโภคได้ง่ายและราคาถูก หากเปรียบเทียบกับ การซื้ออาหารมาเพื่อเลี้ยงไก่ไข่ให้ได้ผลผลิตมาบริโภค

การส่งเสริมให้เกษตรกรจัดทำบันทึกข้อมูลรายรับรายจ่ายซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการดำเนินโครงการที่ทำให้เกษตรกรสามารถใช้ข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานได้ แต่มีเกษตรกรร้อยละ 86.43 ไม่มีการจัดทำบันทึกข้อมูลรายรับรายจ่าย ซึ่งสอดคล้องกับสุรเชษฐ์ และคณะ (2556) รายงานว่าเกษตรกรมองว่าการจัดทำบัญชีเป็นเรื่องที่เสียเวลา เสียแรงทำโดยเปล่าประโยชน์ บางรายนำรายการบันทึกบัญชีมาวิเคราะห์ต่อแล้ว พบว่า รายจ่ายที่เกิดขึ้นเป็นรายจ่ายจำเป็นแทบทั้งสิ้น ทำให้ไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายได้ และล้มเลิกการบันทึกบัญชีเนื่องจากอย่างไรเสีย ตนเองก็ต้องมีค่าใช้จ่ายดังกล่าวอยู่ดี ซึ่งข้อมูลการจัดการฟาร์มถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการผลิตด้านการเกษตร เกษตรกรที่ไม่ได้มีการบันทึกข้อมูลการเลี้ยงเป็นประจำ จึงอาจไม่สามารถวิเคราะห์ต้นทุนกำไรที่แท้จริง เกษตรกรจึงไม่อาจทราบถึงผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่ไข่ที่ชัดเจนได้ ดังนั้น การบันทึกข้อมูลจึงควรได้รับการ ส่งเสริมให้เกษตรกรได้มีการบันทึกข้อมูล เป็นประจำ

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

ตารางที่ 4 จำนวนเกษตรกร ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความพึงพอใจของเกษตรกรโครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ปี 2561 ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 (N = 361)

รายการ	ความพึงพอใจ ราย(ร้อยละ)					Mean ± SD	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านการได้รับปัจจัยการผลิต							
- จำนวนพันธุ์สัตว์	52 (14.40)	96 (26.59)	130 (36.01)	68 (18.84)	15 (4.16)	3.28 ± 1.05	ปานกลาง
- คุณภาพพันธุ์สัตว์	67 (18.56)	141 (39.06)	122 (33.80)	19 (5.26)	12 (3.32)	3.64 ± 0.94	มาก
- จำนวนอาหารสัตว์	41 (11.36)	92 (25.48)	137 (37.95)	74 (20.50)	17 (4.71)	3.18 ± 1.03	ปานกลาง
- คุณภาพอาหารสัตว์	56 (15.51)	125 (34.63)	151 (41.83)	19 (5.26)	10 (2.77)	3.55 ± 0.90	มาก
- จำนวนเวชภัณฑ์	40 (11.08)	103 (28.53)	152 (41.11)	48 (13.30)	18 (4.99)	3.27 ± 0.99	ปานกลาง
- คุณภาพเวชภัณฑ์	53 (14.68)	136 (37.67)	140 (38.78)	18 (4.99)	14 (3.88)	3.54 ± 0.92	มาก
2. ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่							
- การให้คำแนะนำการเตรียมความพร้อมรับสัตว์ปีก	58 (16.07)	147 (40.72)	138 (38.23)	9 (2.49)	9 (2.49)	3.65 ± 0.85	มาก
- การให้คำแนะนำการจัดทำคอกสัตว์ปีก	42 (11.63)	154 (42.66)	144 (39.89)	11 (3.05)	10 (2.77)	3.57 ± 0.82	มาก
- การให้คำแนะนำการจัดการเลี้ยงดู	58 (16.07)	147 (40.72)	138 (38.23)	9 (2.49)	9 (2.49)	3.65 ± 0.85	มาก
- การให้คำแนะนำการจัดทำบันทึกข้อมูลบัญชีฟาร์ม	44 (12.19)	118 (32.69)	156 (43.21)	30 (8.31)	13 (3.60)	3.42 ± 0.92	ปานกลาง
- การให้คำแนะนำการป้องกันโรคระบาดของสัตว์ปีก	52 (14.40)	155 (42.94)	135 (37.240)	10 (2.77)	9 (2.49)	3.64 ± 0.84	มาก
3. ด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ							
- ทำนนำผลผลิตของสัตว์ปีก เช่น ไก่ ไก่ไข่ หรือตัวสัตว์ไปใช้ประโยชน์	92 (25.48)	158 (43.77)	94 (26.04)	9 (2.49)	8 (2.22)	3.88 ± 0.88	มาก
- ทำนสามารถลดรายจ่ายค่าอาหารด้านโปรตีนของครัวเรือน	69 (19.11)	168 (46.54)	104 (28.81)	11 (3.05)	9 (2.49)	3.77 ± 0.86	มาก

ตารางที่ 4 จำนวนเกษตรกร ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความพึงพอใจของเกษตรกรโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ปี 2561 ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 (ต่อ) (N = 365)

รายการ	ความพึงพอใจ ราย(ร้อยละ)					Mean ± SD	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
- ท่านมีจำนวนสัตว์ปีกเพิ่มขึ้น	41 (11.36)	47 (13.02)	138 (38.23)	98 (27.15)	37 (10.25)	2.88 ± 1.12	ปานกลาง
- ท่านนำมูลสัตว์ไปใช้ประโยชน์ได้	51 (14.13)	120 (33.24)	118 (32.69)	33 (9.14)	39 (10.80)	3.31 ± 1.15	ปานกลาง
4. การเลี้ยงสัตว์ปีกของโครงการเป็นภาระ							
	27 (7.48)	63 (17.45)	117 (32.41)	55 (15.24)	99 (27.42)	2.62 ± 1.25	ปานกลาง
5. ความพึงพอใจที่ท่านเข้าร่วมโครงการภาพรวม							
	78 (21.61)	159 (44.04)	110 (30.47)	7 (1.94)	7 (1.94)	3.81 ± 0.83	มาก

จากข้อมูลในตารางที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ในปี พ.ศ. 2561 พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านปัจจัยการผลิต ดังนี้ ความพึงพอใจต่อจำนวนพันธุ์สัตว์ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.28 มีการกระจายของข้อมูล ± 1.05 ความพึงพอใจต่อคุณภาพพันธุ์สัตว์ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.64 มีการกระจายของข้อมูล ± 0.94 ความพึงพอใจต่อจำนวนอาหารสัตว์ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.18 มีการกระจายของข้อมูล ± 1.03 ความพึงพอใจต่อคุณภาพอาหารสัตว์ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.55 มีการกระจายของข้อมูล ± 0.90 ความพึงพอใจต่อจำนวนเวชภัณฑ์ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.27 มีการกระจายของข้อมูล ± 0.99 และความพึงพอใจต่อคุณภาพเวชภัณฑ์ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.54 มีการกระจายของข้อมูล ± 0.92

เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านการให้บริหารของเจ้าหน้าที่ ดังนี้ ความพึงพอใจต่อการให้คำแนะนำการเตรียมความพร้อมรับสัตว์ปีก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.65 มีการกระจายของข้อมูล ± 0.85 ความพึงพอใจต่อการให้คำแนะนำการจัดทำคอกสัตว์ปีก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.57 มีการกระจายของข้อมูล ± 0.82 ความพึงพอใจต่อการให้คำแนะนำการจัดการเลี้ยงดู คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.65 มีการกระจายของข้อมูล ± 0.85 ความพึงพอใจต่อการให้คำแนะนำการจัดทำบ้านพักข้อมูลบัญชีฟาร์ม คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.42 มีการกระจายของข้อมูล ± 0.92 และความพึงพอใจต่อการให้คำแนะนำการป้องกันโรคระบาดสัตว์ปีก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.64 มีการกระจายของข้อมูล ± 0.84

เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ดังนี้ ความพึงพอใจต่อการนำผลผลิตของสัตว์ปีก ไปใช้ประโยชน์ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.88 มีการกระจายของข้อมูล ± 0.88 ความพึงพอใจต่อการความสามารถในการลดรายจ่ายค่าอาหารด้านโปรตีนของครัวเรือน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.77 มีการกระจายของข้อมูล ± 0.86 ความพึงพอใจที่มีจำนวนสัตว์ปีกเพิ่มขึ้น คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.88 มีการกระจายของข้อมูล ± 0.12 และความพึงพอใจต่อการนำมูลสัตว์ไปใช้ประโยชน์ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.31 มีการกระจายของข้อมูล ± 1.15

เกษตรกรเห็นว่าการเลี้ยงสัตว์ปีกของโครงการนั้นเป็นภาระ เมื่อคิดเป็นค่าความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.62 มีการกระจายของข้อมูล ± 1.25 และเกษตรกรมีความพึงพอใจที่ได้เข้าร่วมโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.81 มีการกระจายของข้อมูล ± 0.83

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าด้านการได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรมีความพึงพอใจด้านคุณภาพของปัจจัยการผลิตในระดับมาก ได้แก่ คุณภาพพันธุ์สัตว์ คุณภาพอาหารสัตว์ และคุณภาพเวชภัณฑ์ ส่วนจำนวนปัจจัยการผลิตเกษตรกรจะมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ได้แก่ จำนวนพันธุ์สัตว์ จำนวนอาหารสัตว์และจำนวนเวชภัณฑ์ ไม่มีเกษตรกรที่แสดงความคิดเห็นต่อความพึงพอใจระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด

ความพึงพอใจด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก ได้แก่ การให้คำแนะนำการเตรียมความพร้อมรับสัตว์ปีก การให้คำแนะนำการจัดทำคอกสัตว์ปีก การให้คำแนะนำการจัดการเลี้ยงดู และการให้คำแนะนำการป้องกันโรคระบาดของสัตว์ปีก ส่วนการให้บริการด้านให้คำแนะนำการจัดทำบันทึกข้อมูลบัญชีฟาร์มเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ความพึงพอใจด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก ได้แก่ ด้านการนำผลผลิตของสัตว์ปีกไปใช้ประโยชน์ ซึ่งอาจจะเป็นการลดรายจ่ายค่าอาหาร ด้านโปรตีนของครีวเรือน ส่วนด้านการมีจำนวนสัตว์ปีกเพิ่มขึ้น การนำมูลสัตว์ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ซึ่งอาจจะสัมพันธ์กับจำนวนพันธุ์สัตว์ที่ได้รับและปริมาณมูลสัตว์ที่ไม่ตอบสนองด้านปริมาณต่อการนำไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรแสดงความคิดเห็นว่าการเลี้ยงสัตว์ปีกของโครงการเป็นภาระในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเลี้ยงสัตว์ปีกในโครงการเป็นภาระของเกษตรกร ซึ่งในความเป็นจริงควรจะเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และสนับสนุนการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่และสร้างประโยชน์ให้แก่ครัวเรือนเกษตรกร แต่อย่างไรก็ตามผลการประเมินเกษตรกรต่อการเข้าร่วมโครงการภาพรวมเกษตรกรมีความพอใจระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพรทิพย์ (2547) ที่กล่าวว่า การบริการ หมายถึงกิจกรรมหรือกระบวนการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลหรือองค์การ เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลอื่นและก่อให้เกิดความพึงพอใจจากผลของการกระทำนั้น

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 5 ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ

ปัญหา/อุปสรรค ในการดำเนินโครงการ	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
- ไก่ไข่ที่ได้รับมาตายตั้งแต่วันแรก เนื่องจากสุนัขจรจัดกัด	- ควรสำรวจความพร้อมของเกษตรกรก่อนส่งมอบสัตว์
- พันธุ์สัตว์ที่สนับสนุนมีจำนวนน้อยเกินไปไม่คุ้มต้นทุนกับค่าอาหารในการเลี้ยง	- ควรสนับสนุนพันธุ์สัตว์มากกว่านี้ และเหมาะสมกับการลงทุนในการเลี้ยง
- พันธุ์สัตว์ไม่ตรงตามต้องการ	- ควรมีการสอบถามความต้องการสัตว์ก่อน
- ไม่ทราบถึงวิธีการขยายพันธุ์ไก่ไข่ไว้เลี้ยงเอง	- ควรมีการอบรมเรื่องการขยายพันธุ์ไก่ไข่เพื่อลดต้นทุนการซื้อไก่ไข่มาเลี้ยง

ตารางที่ 5 ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ (ต่อ)

ปัญหา/อุปสรรค ในการดำเนินโครงการ	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
- ขาดการประสานงานและการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	- ควรมีการประสานการดำเนินงานและติดตามงานอย่างต่อเนื่อง
- ขาดความรู้ ความชำนาญในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่	- ควรมีการพาเกษตรกรไปศึกษาดูงานเกษตรทฤษฎีใหม่จากบุคคลที่เป็นตัวอย่าง
- น้ำไม่เพียงพอในฤดูแล้ง	- ควรสนับสนุนให้มีการเจาะบ่อบาดาลไว้ใช้น้ำในฤดูแล้ง
- มีสัตว์ตายระหว่างการเคลื่อนย้ายสัตว์	- ควรมีการแจ้งล่วงหน้าในการส่งมอบสัตว์เพื่อจัดเตรียมสถานที่

จากตารางที่ 5 พบว่า การตอบแบบสอบถามของเกษตรกรที่รับการประเมินในเรื่องปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการดำเนินการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีก ภายใต้โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี 2561 ครั้งนี้ สามารถจำแนกประเด็นออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านปัจจัยที่กรมปศุสัตว์สนับสนุน

1.1 ปัญหาและอุปสรรค : เกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน ครั้งนี้คือ จำนวนสัตว์ปีก อาหาร ยา และเวชภัณฑ์ต่างๆ ที่ได้รับการสนับสนุนจากกรมปศุสัตว์ มีจำนวนน้อยเกินไป ทำให้ผลผลิตที่ได้จากสัตว์ปีกดังกล่าวไม่คุ้มค่าต่อการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภค โดยเฉพาะเมื่ออาหารที่รับการสนับสนุนตามโครงการหมดลงและเกษตรกรต้องลงทุนซื้อมาทดแทน

1.2 ข้อเสนอแนะ : ควรมีการศึกษาถึงความคุ้มค่าในการเลี้ยงสัตว์ปีกเพื่อนำผลผลิตบริโภคในครัวเรือนว่าจำนวนสัตว์ที่เหมาะสมแก่การเริ่มเลี้ยงควรมีจำนวนใด รวมทั้งกรมปศุสัตว์ควรสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมด้านการเลี้ยงสัตว์ แนะนำวิธีการทำอาหารลดต้นทุนให้แก่สัตว์โดยใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นที่มีอยู่เพื่อลดภาระค่าอาหารสัตว์

2. ด้านเกษตรกร

2.1 ปัญหาและอุปสรรค : เกษตรกรหลายรายไม่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสัตว์ปีกมาก่อน ทำให้ไม่ทราบถึงการแก้ปัญหาด้านสุขภาพของสัตว์ปีกเบื้องต้น และบางรายยังมีความคิดว่าการเลี้ยงสัตว์ปีกเล็กเป็นการทำกิจกรรมที่มีความยุ่งยาก เสียเวลา ผลผลิตที่ได้ไม่คุ้มค่าต่อการเลี้ยง อีกทั้งเกษตรกรบางรายไม่มีความพร้อมของพื้นที่ในการรับสัตว์ไปเลี้ยง เช่น ไม่มีคอกสำหรับสัตว์ปีก ไม่มีรั้วบริเวณบ้าน ทำให้สัตว์ปีกที่รับไปเกิดความเสียหายและตายได้

2.2 ข้อเสนอแนะ : ควรมีการชี้แจงให้เกษตรกรมีความรู้อย่างลึกซึ้งในการเลี้ยงสัตว์ปีก การวางแผนการเลี้ยงและผลตอบแทนที่จะได้รับ การป้องกันและแก้ปัญหาด้านสุขภาพสัตว์ปีก การเตรียมความพร้อมในการรับสัตว์ปีก เช่น คอก อาหาร การทำวัคซีน เป็นต้น เพื่อให้เกษตรกรมีความเข้าใจและประเมินตนเองว่าเหมาะสมในการเลี้ยงสัตว์ปีกหรือไม่

3. ด้านเจ้าหน้าที่

3.1 ปัญหาและอุปสรรค : ขาดการสอบถามความต้องการของเกษตรกรก่อนสนับสนุน ทำให้สนับสนุนชนิดของสัตว์ปีกไม่ตรงต่อความต้องการของเกษตรกร และไม่แจ้งแผนการส่งมอบพันธุ์สัตว์ให้เกษตรกรทราบก่อนรับสัตว์ทำให้เกษตรกรขาดความพร้อมในการรับสัตว์เพื่อไปเลี้ยง รวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ปีกที่ได้รับ เกษตรกรบางรายยังไม่มีความเข้าใจในการเลี้ยง ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเลี้ยงสัตว์ดังกล่าว

3.2 ข้อเสนอแนะ : เจ้าหน้าที่ควรมีการดำเนินการสำรวจความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ว่าต้องการให้กรมปศุสัตว์สนับสนุนสัตว์ปีกชนิดใดเพื่อสนับสนุนให้ตรงความต้องการและประสานกับเกษตรกรก่อนส่งมอบสัตว์ล่วงหน้า เพื่อให้เกษตรกรจัดเตรียมคอกหรือพื้นที่รับสัตว์ให้เหมาะสมแก่การเลี้ยงสัตว์ ป้องกันการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นแก่ตัวสัตว์ รวมทั้งควรมีการแนะนำเกษตรกรเพิ่มเติมด้านการทำวัคซีนและการป้องกันโรค เกี่ยวกับการนำสัตว์ปีกที่มีอายุและแหล่งที่มาแตกต่างกันเข้ามาเลี้ยงร่วมกัน

4. ด้านอื่นๆ

4.1 ปัญหาและอุปสรรค : ขาดแหล่งน้ำเลี้ยงสัตว์ ซึ่งในบางพื้นที่เป็นพื้นที่แล้ง ไม่มีน้ำเพียงพอต่อการเลี้ยงสัตว์ในช่วงฤดูแล้ง ทำให้สัตว์ที่ได้รับขาดน้ำส่งผลให้ประสิทธิภาพการให้ผลผลิตไม่เต็มที่และตายได้

4.2 ข้อเสนอแนะ : ควรมีการสำรวจแหล่งน้ำว่ามีเพียงพอต่อการดำรงชีวิตของสัตว์ในฤดูแล้งหรือไม่ หากไม่เพียงพอควรให้เกษตรกรเตรียมการหรือแก้ปัญหาด้านแหล่งน้ำเพื่อการเลี้ยงสัตว์ หรือมีการจัดหาแหล่งน้ำ เช่น ขุดสระน้ำ หาแหล่งน้ำธรรมชาติที่ใกล้เคียง เจาะบ่อบาดาล เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษาวิจัย

การศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกภายใต้โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี 2561 ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกภายใต้โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี 2561 ในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 สามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์และมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรที่ได้รับการประเมินความพึงพอใจในครั้งนี้ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 51.80 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 48.20 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-59 ปี (กลุ่มผู้ใหญ่) คิดเป็นร้อยละ 72.58 รองลงมาอายุ 60 ปี ขึ้นไป (กลุ่มผู้สูงอายุ) คิดเป็นร้อยละ 26.04 และอายุน้อยกว่า 24 ปี (กลุ่มเด็กโตและวัยรุ่น) คิดเป็นร้อยละ 1.39 อาชีพหลักของครอบครัวส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา คิดเป็นร้อยละ 67.59 รองลงมามีอาชีพทำสวน เลี้ยงปศุสัตว์ อื่น ๆ และทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.57, 11.63 และ 7.20 ตามลำดับ ซึ่งสถานะพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 81.72 รองลงมาพื้นที่เช่า พื้นที่ของตนเองและเช่า และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 9.42, 6.09 และ 2.77 ตามลำดับ

ข้อมูลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (ด้านปศุสัตว์) ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากการอบรมหลักสูตรส่วนกลางด้านการเลี้ยงไก่ไข่ (ร้อยละ 86.15) แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้รับความรู้จากการอบรมหลักสูตรส่วนกลางด้านการเลี้ยงเป็ดไข่ (ร้อยละ 77.56) และเป็ดเทศ (ร้อยละ 86.43) เนื่องจากเกษตรกรที่จะได้รับปัจจัยสนับสนุนจากโครงการต้องได้รับการให้ความรู้จากการอบรมหลักสูตรกลางในเรื่องการเลี้ยงสัตว์ปีกที่ตนเองจะได้รับซึ่งการดำเนินงานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดส่วนใหญ่สนับสนุนไก่ไข่ให้แก่เกษตรกรเกษตรกรจะต้องได้รับการอบรมหลักสูตรการเลี้ยงไก่ไข่ เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมได้นำความรู้ที่ได้รับด้านการเลี้ยงสัตว์ไปปฏิบัติในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.86) เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์การเลี้ยงสัตว์ปีกมาก่อน การจัดการพันธุ์สัตว์ปีกหลังจากที่เกษตรกรได้รับการสนับสนุนส่วนใหญ่เลี้ยงเอง (ร้อยละ 88.09) ที่เหลือให้คนอื่นเลี้ยง (ร้อยละ 11.91) อาจเนื่องมาจากความไม่พร้อมของสถานที่ที่ใช้ในการเลี้ยง หรือเกษตรกรอาจได้รับพันธุ์สัตว์ที่กรมปศุสัตว์สนับสนุนให้ไม่ตรงความต้องการ รูปแบบการเลี้ยงเกษตรกรส่วนใหญ่จะเลี้ยงแบบขังคอกและปล่อยลาน (ร้อยละ 50.31) รองลงมาเลี้ยงแบบปล่อยธรรมชาติ (ร้อยละ 33.02) และยืนกรง (ร้อยละ 16.67) เนื่องจากในการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ปีกก่อนการสนับสนุนสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดจะส่งเสริมให้เกษตรกรเตรียมคอกสำหรับเลี้ยงสัตว์ปีกที่ตนเองได้รับ การจัดการอาหารของสัตว์ปีกเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้วิธีซื้ออาหารมาให้ (ร้อยละ 55.35) เนื่องจากการซื้ออาหารมาให้สัตว์เกษตรกรมองว่าสะดวกและไม่ยุ่งยาก อีกทั้งเมื่อแรกเริ่มการเลี้ยงสำนักงานปศุสัตว์ก็สนับสนุนอาหารสำเร็จมาให้ จึงคิดว่าอาหารดังกล่าวเหมาะสำหรับการเลี้ยงสัตว์ปีกมากกว่าอาหารที่ทำขึ้นเอง แต่ก็ยังมีเกษตรกรบางรายทำอาหารลดต้นทุนเพื่อใช้ในการเลี้ยงสัตว์ปีก (ร้อยละ 39.31) เนื่องจากนำความรู้ที่ได้จากการอบรมหลักสูตร

การเลี้ยงสัตว์ในเรื่องการทำอาหารลดต้นทุนมาประยุกต์ใช้กับสัตว์ปีกที่ตนเองได้รับ และมีบางรายอาหารหมดขายสัตว์ออก (ร้อยละ 5.35) เกษตรกรกลุ่มนี้คิดว่าการเลี้ยงสัตว์ปีก จำนวน 5 ตัว ที่ได้รับจากกรมปศุสัตว์ เพื่อนำผลผลิตมาบริโภคไม่คุ้มค่าต่อการลงทุนในการเลี้ยง ในส่วนของการดูแลสุขภาพสัตว์เบื้องต้น เกษตรกรส่วนใหญ่ดูแลรักษาด้วยตัวเอง (ร้อยละ 48.74) รองลงมาเป็นปล่อยตามธรรมชาติ (ร้อยละ 27.04) และแจ้งเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ 24.21) การขยายพันธุ์สัตว์ปีกเกษตรกรที่ได้รับสัตว์ปีกส่วนใหญ่เป็นไก่ไข่และมีจำนวนไม่มาก ส่งผลให้ยากต่อการขยายพันธุ์ เกษตรกรส่วนใหญ่จึงไม่มีแผนการเลี้ยงสัตว์ต่อ (ร้อยละ 62.26) รองลงมาเป็นซื้อสัตว์ชุดใหม่มาเลี้ยง (ร้อยละ 33.02) และผลิตลูกสัตว์ปีกเอง (ร้อยละ 4.72) การจัดทำบันทึกข้อมูลรายรับรายจ่ายเรื่องการเลี้ยงสัตว์ปีกที่ได้รับ ส่วนใหญ่เกษตรกรไม่มีการจัดทำบันทึก มีจำนวนมากถึงร้อยละ 86.43 ซึ่งเกษตรกรมองว่าการจัดทำบัญชีเป็นเรื่องที่เสียเวลา เสียแรงทำโดยเปล่าประโยชน์ ส่วนในเรื่องของการได้รับการติดตาม หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ปีกจากเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 63.16 ได้รับคำแนะนำดังกล่าว

1.1 ผลการประเมินความพึงพอใจของเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการเมื่อพิจารณาในด้านต่าง ๆ พบว่า

ด้านปัจจัยการผลิตในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ เรื่องคุณภาพพันธุ์สัตว์ (เฉลี่ย 3.64) คุณภาพอาหารสัตว์ (เฉลี่ย 3.55) และคุณภาพเวชภัณฑ์ (เฉลี่ย 3.54) อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อคุณภาพของปัจจัยต่างๆ ที่กรมปศุสัตว์แจกจ่ายให้ แต่อย่างไรก็ตามจำนวนของปัจจัยที่แจกจ่ายเกษตรกร ได้แก่ จำนวนพันธุ์สัตว์ (เฉลี่ย 3.28) จำนวนอาหาร (เฉลี่ย 3.18) และจำนวนเวชภัณฑ์ (เฉลี่ย 3.27) มีความพึงพอใจในระดับปานกลางอาจเนื่องมาจากเกษตรกรยังมองไม่เห็นถึงความคุ้มค่าในการดำเนินการเลี้ยงไก่ไข่จำนวน 5 ตัว เมื่อปัจจัยด้านอาหารและเวชภัณฑ์ที่กรมปศุสัตว์สนับสนุนหมดลงและต้องหาซื้อเพิ่มเติม อีกทั้งผลผลิตที่ได้มีจำนวนน้อย

ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการให้คำแนะนำการเตรียมความพร้อมรับสัตว์ปีก (เฉลี่ย 3.65) ให้คำแนะนำการจัดทำคอกสัตว์ปีก (เฉลี่ย 3.57) และการให้คำแนะนำการจัดการเลี้ยงดู (เฉลี่ย 3.65) อยู่ในระดับมาก ส่วนการให้คำแนะนำการจัดทำบันทึกข้อมูล (เฉลี่ย 3.42) อยู่ในระดับปานกลาง และการให้คำแนะนำการป้องกันโรคระบาดของสัตว์ปีก (เฉลี่ย 3.64) อยู่ในระดับดีมาก

การนำผลผลิตของสัตว์ปีก เช่น ไไข่หรือตัวสัตว์ไปใช้ประโยชน์ (เฉลี่ย 3.88) และลดรายจ่ายค่าอาหาร ด้านโปรตีนของครีวเรือน (เฉลี่ย 3.77) อยู่ในระดับมาก ส่วนการมีจำนวนสัตว์ปีกเพิ่มขึ้น (เฉลี่ย 2.88) อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องมาจากเกษตรกรบางรายที่ได้รับสัตว์ปีกไปเลี้ยงไม่เคยมีประสบการณ์ด้านการเลี้ยงสัตว์ปีกมาก่อน ในส่วนของการนำมูลสัตว์ไปใช้ประโยชน์ (เฉลี่ย 3.31) อยู่ในระดับปานกลางเนื่องมาจากสัตว์ปีกที่ได้รับมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอการนำมูลสัตว์ไปใช้สอย อีกทั้งสภาพการเลี้ยงส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงแบบปล่อยจึงยากต่อการเก็บรวบรวมมูลสัตว์ไปใช้ประโยชน์

ด้านการเลี้ยงสัตว์ปีกของโครงการเป็นภาระหรือไม่ (เฉลี่ย 2.62) อยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากเกษตรกรไม่ทราบถึงความคุ้มค่าในการดำเนินการเลี้ยงสัตว์ปีกอย่างแน่ชัดเพราะเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการจดบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ปีก แต่อย่างไรก็ตามผลการประเมินความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการภาพรวม (เฉลี่ย 3.81) มีความพอใจระดับมาก

1.2 ปัญหาอุปสรรคของเกษตรกร

1) ด้านปัจจัยที่กรมปศุสัตว์สนับสนุน

เกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานครั้งนี้ คือ จำนวนสัตว์ปีก อาหาร ยา และเวชภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ได้รับการสนับสนุนจากกรมปศุสัตว์มีจำนวนน้อยเกินไป ทำให้ผลผลิตที่ได้จากสัตว์ปีกดังกล่าวไม่คุ้มค่าต่อการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภค โดยเฉพาะเมื่ออาหารที่รับการสนับสนุนมาหมดลงและต้องซื้อมาทดแทน

ควรมีการศึกษาถึงความคุ้มค่าในการเลี้ยงสัตว์ปีกเพื่อนำผลผลิตบริโภคในครัวเรือนว่าจำนวนสัตว์ที่เหมาะสมแก่การเริ่มเลี้ยงควรมีจำนวนเท่าไร รวมทั้งกรมปศุสัตว์ควรสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมด้านการเลี้ยงสัตว์บอกถึงวิธีการทำอาหารลดต้นทุนให้แก่สัตว์โดยใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นที่มีอยู่ เพื่อลดภาระค่าอาหารสัตว์

2) ด้านเกษตรกร

เกษตรกรหลายรายไม่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสัตว์ปีกมาก่อน ทำให้ทราบถึงการแก้ปัญหา ด้านสุขภาพของสัตว์ปีกเบื้องต้น และบางรายยังมีความคิดว่าการเลี้ยงสัตว์เล็กเป็นการทำกิจกรรมที่ยุ่งยาก เสียเวลา ผลผลิตที่ได้ไม่คุ้มค่าต่อการเลี้ยง อีกทั้งเกษตรกรบางรายไม่มีความพร้อมของพื้นที่ในการรับสัตว์ไปเลี้ยง เช่น ไม่มีคอกสำหรับสัตว์ปีก ไม่มีรั้วบริเวณบ้าน ทำให้สัตว์ปีกที่รับไปเกิดความเสียหายและตายได้

ควรมีการชี้แจงให้เกษตรกรทราบถึงการเลี้ยงสัตว์ปีกเบื้องต้น การเตรียมความพร้อมในการรับสัตว์ปีก เช่น คอก อาหาร การทำวัคซีน เป็นต้น เพื่อให้เกษตรกรมีความเข้าใจและประเมินตนเองว่าเหมาะสมในการเลี้ยงสัตว์ปีกหรือไม่

3) ด้านเจ้าหน้าที่

ขาดการสอบถามความต้องการของเกษตรกรก่อนสนับสนุน ทำให้สนับสนุนชนิดของสัตว์ปีกไม่ตรงต่อความต้องการของเกษตรกร และไม่แจ้งเกษตรกรล่วงหน้าก่อนรับสัตว์ทำให้เกษตรกรไม่มีความพร้อมในการรับสัตว์เพื่อไปเลี้ยง รวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ปีกที่ได้รับ เกษตรกรบางรายยังไม่มี ความเข้าใจในการเลี้ยง ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเลี้ยงสัตว์ดังกล่าว

เจ้าหน้าที่ควรมีการดำเนินการออกแบบสอบถามความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ว่า ต้องการให้กรมปศุสัตว์สนับสนุนสัตว์ปีกชนิดใดเพื่อสนับสนุนให้ตรงความต้องการและประสานเกษตรกรก่อนส่งมอบสัตว์ล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์ เพื่อให้เกษตรกรจัดเตรียมพื้นที่รับสัตว์ให้เหมาะสมแก่การเลี้ยงสัตว์ ป้องกันการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นแก่ตัวสัตว์

4) ด้านอื่นๆ

ขาดแหล่งน้ำเลี้ยงสัตว์ ซึ่งในบางพื้นที่เป็นพื้นที่แล้ง ไม่มีน้ำเพียงพอต่อการเลี้ยงสัตว์ในช่วงฤดูแล้ง ทำให้สัตว์ที่ได้รับขาดน้ำส่งผลให้ประสิทธิภาพการให้ผลผลิตไม่เต็มที่และตายได้

ควรมีการสำรวจแหล่งน้ำว่ามีเพียงพอต่อการดำรงชีวิตของสัตว์ในฤดูแล้งหรือไม่ หากไม่เพียงพอ ควรมีการจัดหาแหล่งน้ำ เช่น เขาะบ่อบาดาล ขุดสระน้ำ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการศึกษาวិจัยไปปรับใช้

2.1.1 จากผลการศึกษา พบว่าเกษตรกรที่ได้รับปัจจัยการผลิตจากกรมปศุสัตว์มีความต้องการพันธุ์สัตว์ที่แตกต่างกัน หากกรมปศุสัตว์ต้องการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ควรมีการสอบถามความต้องการของเกษตรกร ก่อนดำเนินการสนับสนุนให้เกษตรกรในครั้งต่อไป เพื่อให้เกษตรกรได้รับพันธุ์สัตว์ที่ต้องการ เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและการจัดการเลี้ยงดู ส่งผลให้เกษตรกรมีความยั่งยืนในการเลี้ยงสัตว์เพื่อใช้ในการบริโภค

2.1.2 จากข้อมูลที่ได้ พบว่าเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อคุณภาพของปัจจัยต่างๆ ที่กรมปศุสัตว์สนับสนุน แต่จำนวนที่ได้รับไม่เพียงพอต่อความต้องการ ในการวางแผนการดำเนินการสนับสนุนปัจจัยให้เกษตรกร กรมปศุสัตว์ควรมีการศึกษาถึงความคุ้มค่าในการเลี้ยงสัตว์รายชนิด และทำความเข้าใจกับตัวเกษตรกรที่จะได้รับปัจจัยสนับสนุนต่างๆ ถึงเป้าหมายของการสนับสนุนปัจจัยในแต่ละครั้ง

2.1.3 ควรมีการนำผลการศึกษาข้อมูลครั้งนี้ไปปรับใช้กับการวางแผนการสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ให้กับเกษตรกรที่กรมปศุสัตว์จะดำเนินการในครั้งต่อไป เพื่อให้ตรงต่อความต้องการของเกษตรกรอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยต่อไป

2.2.1 ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ที่กรมปศุสัตว์ได้มีการสนับสนุนปัจจัยแก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง

2.2.2 ควรศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของเกษตรกรที่ได้รับปัจจัยสนับสนุนจากกรมปศุสัตว์

2.2.3 ควรศึกษาในกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ปีกโดยจำแนกตามกลุ่มที่กระทรวงเกษตรมหามายให้กรมปศุสัตว์เป็นเจ้าภาพกับกลุ่มที่กรมปศุสัตว์ไม่ได้เป็นเจ้าภาพที่ได้รับปัจจัยสนับสนุนจากกรมปศุสัตว์ว่ามีความพึงพอใจแตกต่างกันหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- กรมปศุสัตว์. 2562. คู่มือการปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ กรมปศุสัตว์ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 10 หน้า
- กฤษฎา เจริญมูล, มนต์ชัย ดวงจินดา, บัญญัติ เหล่าไพบูลย์, พิษณุรัตน์ แสนไชยสุริยา, ยุพิน ผาสุข และสัจจกันหาเรียง. 2558. สภาพการเลี้ยงไก่พื้นเมืองและความพึงพอใจต่อการเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยที่ได้รับการแจกไก่พื้นเมืองในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น. วารสารแก่นเกษตร ปีที่ 43 (ฉบับพิเศษ 1). 995-1000.
- ธีรชล แก้วปรีชา, ผู้รวบรวม. 2558. เกษตรทฤษฎีใหม่ (New Theory Farming). เกษตรทฤษฎีใหม่ (New Theory Farming).<http://teerachonkaewpreecha.blogspot.com/p/new-theory-farming.html>, 11 พฤศจิกายน 2563.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2545. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. สุวีริยาสาสน, กรุงเทพฯ.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. 2539. วิธีวิจัยทางการศึกษา. ห้างหุ้นส่วนจำกัด พี. เอ็น. การพิมพ์, กรุงเทพฯ.
- ปทุม กลุ่กลาง. 2541. การวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- ประกายดาว ดำรงพันธ์. 2546. ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการให้บริการด้านสินเชื่อ: กรณีศึกษาศูนย์ธุรกิจสะพานขาวธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ), มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปรียากร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. การบริหารงานวิชาการ. สหมิตรออฟเซต, กรุงเทพฯ.
- พรทิพย์ สุทธิภิรมย์กุล. 2547. ทศนคติและความพึงพอใจของผู้รับบริการสำนักเหมืองแร่และสัมปทานกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. วิธีการศึกษาทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. เจริญผลการพิมพ์, กรุงเทพฯ
- พิทักษ์ ตรุษทิบ. 2538. ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการให้บริการของกรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณีสำนักงานเขตยานนาวา. ภาคนิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒนศาสตร์.
- ไพรัช ทองชั้น, สุนันท์ สีสั่งข์ และพรชุลย์ นิลวิเศษ. 2557. การผลิตไก่เนื้อของเกษตรกรในจังหวัดเพชรบูรณ์. การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 4. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิชัย เหลืองธรรมชาติ. 2531. ความพึงพอใจในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมใหม่ของประชากรหมู่บ้านอพยพโครงการเขื่อนรัชชประภาจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2562. การประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ 5 ประสานสืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง ปี 2561. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กรุงเทพฯ. (อัดสำเนา)

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2560. ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

และแผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564). สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กรุงเทพฯ. (อัดสำเนา)

สุรเชษฐ์ ปินทิพย์ บำเพ็ญ เขียวหวาน และ ภรณ์ ต่างวิวัฒน์. 2556. การเลี้ยงไก่ไข่และการบริหารกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน, O-ST 078. การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุเทพ พานิชพันธุ์. 2541. ความพึงพอใจของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

สุเทพ พันประสิทธิ์. 2543. การศึกษาวิธีการผลิตตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรภาคกลาง. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ.

ไสว นามคุณ. 2546. การเลี้ยงไก่ไข่. กรุงเทพมหานคร: สำนักพัฒนาการปศุสัตว์และถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมปศุสัตว์

Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. 3rded. New York: Harper and Row Publications.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม
โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ด้านปศุสัตว์)
ปีงบประมาณ 2561
สำนักงานปศุสัตว์เขต 1

แบบประเมินโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่
(ด้านปศุสัตว์)
ปีงบประมาณ 2561

ปศุสัตว์เจ้าภาพ ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
เกษตรกร กลุ่ม ☐ A ☐ B ☐ C ☐ N

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามโดยระบุเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างและระบุข้อความในข้อความที่ตรงกับ
ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น หรือความพึงพอใจเห็นของท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1 ชื่อ-สกุล.....โทรศัพท์ที่ติดต่อได้.....
- 2 เพศ/อายุ ☐ หญิง ☐ ชาย อายุ.....ปี
- 3 เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
- 4 อาชีพหลักของครอบครัว
☐ ทำนา ☐ ทำสวน(ระบุ)..... ☐ ทำไร่(ระบุ)..... ☐ เลี้ยงสัตว์(ระบุ)..... ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....
- 5 แปลงที่ดินที่ท่านนำเข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่
☐ ของตนเอง ☐ เช่า ☐ อื่นๆ.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (ด้านปศุสัตว์) ของเกษตรกร

1. ท่านได้รับความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์จากการอบรมหลักสูตรกลาง
☐ ได้รับ คือ ☐ ไก่ไข่ ☐ เป็ดไข่ ☐ เป็ดเทศ
☐ ไม่ได้รับ
2. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปปฏิบัติได้ในระดับ
☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด
3. ท่านเคยมีประสบการณ์เลี้ยงสัตว์ปีกมาก่อน
☐ มี คือ ☐ ไก่ไข่ ☐ เป็ดไข่ ☐ เป็ดเทศ ☐ ไก่พื้นเมือง
☐ ไม่มี
4. การจัดการพันธุ์สัตว์หลังจากได้รับ ☐ เลี้ยงเอง ☐ ให้คนอื่น.....ตัว ☐ ขาย.....บาท
5. รูปแบบการเลี้ยง ☐ ยืนกรง ☐ คอกและปล่อยลาน ☐ ปล่อยธรรมชาติ

6. การจัดการอาหาร ☐ อาหารหมดขายสัตว์ออก ☐ ซื้ออาหารมาให้ ☐ ทำอาหารลดต้นทุน
7. การดูแลสุขภาพสัตว์ ☐ ดูแลรักษาและป้องกันโรคเบื้องต้นด้วยตนเอง ☐ แจ้งเจ้าหน้าที่
☐ ปลอยตามธรรมชาติ
8. การขยายพันธุ์สัตว์เลี้ยงต่อเนื่อง ☐ ซื้อสัตว์ชุดใหม่มาเลี้ยง ☐ ผลิตลูกสัตว์ปึกเอง
☐ ไม่มีแผนเลี้ยงต่อ
9. ท่านได้มีการจัดทำทิกข้อมูลรายรับรายจ่ายการเลี้ยงสัตว์หรือไม่
☐ ทำ คือ.....
☐ ไม่ได้ทำ
10. มีเจ้าหน้าที่ติดตาม หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลี้ยงปศุสัตว์
☐ มี เรื่อง.....
☐ ไม่มี

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.ด้านการได้รับปัจจัยการผลิต					
-จำนวนพันธุ์สัตว์	☐	☐	☐	☐	☐
-คุณภาพพันธุ์สัตว์	☐	☐	☐	☐	☐
-จำนวนอาหารสัตว์	☐	☐	☐	☐	☐
-คุณภาพอาหารสัตว์	☐	☐	☐	☐	☐
-จำนวนเวชภัณฑ์	☐	☐	☐	☐	☐
-คุณภาพเวชภัณฑ์	☐	☐	☐	☐	☐
2.ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่					
-การให้คำแนะนำการเตรียมความพร้อมรับสัตว์ปึก	☐	☐	☐	☐	☐
-การให้คำแนะนำการจัดทำคอกสัตว์ปึก	☐	☐	☐	☐	☐
-การให้คำแนะนำการจัดการเลี้ยงดู	☐	☐	☐	☐	☐
-การให้คำแนะนำการจัดทำบันทึกข้อมูลบัญชีฟาร์ม	☐	☐	☐	☐	☐
-การให้คำแนะนำการป้องกันโรคระบาดของสัตว์ปึก	☐	☐	☐	☐	☐

3.ด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
-ท่านนำผลผลิตของสัตว์ปีกเช่น ไก่ เป็ด หรือตัว สัตว์ไปใช้ประโยชน์	☐	☐	☐	☐	☐
-ท่านสามารถลดรายจ่ายค่าอาหารด้านโปรตีนของ ครัวเรือน	☐	☐	☐	☐	☐
-ท่านมีจำนวนสัตว์ปีกเพิ่มขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐
-ท่านนำมูลสัตว์ไปใช้ประโยชน์ได้	☐	☐	☐	☐	☐
4.การเลี้ยงสัตว์ปีกของโครงการเป็นภาระ	☐	☐	☐	☐	☐
5.ความพึงพอใจที่ท่านเข้าร่วมโครงการภาพรวม	☐	☐	☐	☐	☐

ตอนที่ 5.ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ

5.1 ปัญหา/อุปสรรค ในการดำเนินโครงการ

.....

.....

.....

5.2 ท่านมีความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือแนวทางแก้ไขปัญหายังไร

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม กรมปศุสัตว์